

1957. évi 14. törvényerejű rendelet

a kulturális javak fegyveres összeütközés esetén való védelme tárgyában Hágában, 1954. évi május hó 14. napján kelt nemzetközi egyezmény, valamint az ahhoz csatolt jegyzőkönyv (a kulturális javak háború idején megszállott területről való kivitelének tilalma tárgyában) kihirdetéséről

(A Magyar Népköztársaság egyezményre vonatkozó megerősítő okiratának letétele 1956. május 17-én, a jegyzőkönyvhöz való csatlakozási okiratának letétele pedig 1956. augusztus 16-án az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete Főigazgatójánál megtörtént.)

1. § A Népköztársaság Elnöki Tanácsa a kulturális javak fegyveres összeütközés esetén való védelmére összehívott kormányközi értekezlet 1954. évi május hó 14-én aláírt záróokmányát, valamint ennek mellékleteit képező egyezményt, végrehajtási szabályzatot, jegyzőkönyvet és az értekezlet határozatait a jelen törvényerejű rendelettel kihirdeti.

2. § Az 1. §-ban említett okiratok hivatalos fordítása a következő:

„A kulturális javak háború esetén való védelmére összehívott Kormányközi Értekezlet záróokmánya

Az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete által a kulturális javak fegyveres összeütközés esetén való védelméről szóló Egyezmény,

az Egyezmény Végrehajtási Szabályzata,

a kulturális javak fegyveres összeütközés esetén való védelméről szóló Egyezményhez csatolt Jegyzőkönyv, kidolgozására és elfogadására összehívott Értekezlet,

Németalföld Kormányának meghívására Hágában ült össze, 1954. évi április hó 21-től május hó 14-ig tartott és az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete által kidolgozott tervezetek alapján tanácskozott.

Az Értekezlet az alábbi szövegeket dolgozta ki:

A kulturális javak fegyveres összeütközés esetén való védelméről szóló hágai Egyezményt és az Egyezmény Végrehajtási Szabályzatát;

a kulturális javak fegyveres összeütközés esetén való védelméről szóló Jegyzőkönyvet.

Az angol, francia, orosz és spanyol nyelveken szövegezett Egyezmény, Szabályzat és Jegyzőkönyv a jelen Okmány mellékletét alkotják.

Az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete gondoskodik arról, hogy ezeket a szövegeket a Közgyűlés többi hivatalos nyelvére lefordítsák.

Az Értekezlet ezenkívül a jelen Okmányban ugyancsak mellékletét alkotó három határozatot is elfogadott.

Minek hitelül az alulírottak kormányaik szabályszerű meghatalmazása alapján a jelen Záróokmányt aláírták.

Készült Hágában, az 1954. évi május hó 14-én angol, francia, orosz és spanyol nyelven; az eredetit és a hozzátartozó okmányokat az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének levéltárában kell elhelyezni.

A kulturális javak fegyveres összeütközés esetén való védelméről szóló Egyezmény

A Magas Szerződő Felek

megállapítva, hogy a kulturális javak a legutóbbi összeütközések során súlyos károkat szenvedtek és azokat a haditechnika fejlődése folytán egyre inkább fenyegeti a pusztulás veszélye;

abban a meggyőződésben, hogy a kulturális javakban okozott károk, bármely nép tulajdonát is képezzék ezek a javak, az egész emberiség kulturális örökségének megkárosítását jelentik, minthogy mindegyik nép hozzájárult a világ kultúrájához;

tekintettel arra, hogy a kulturális örökség megóvásának a világ összes népei számára nagy jelentősége van és ezen örökség nemzetközi védelmének biztosítása szükséges;

a kulturális javaknak fegyveres összeütközés esetén való védelmére vonatkozólag az 1899. évi és az 1907. évi hágai egyezményekben, valamint az 1935. évi április hó 15-én kötött washingtoni szerződésben megállapított elvektől vezettetve;

tekintettel arra, hogy ezen javak hatályos védelmét még béke idején meg kell szervezni, mind belső, mind nemzetközi rendszabályok útján;

azzal az elhatározással, hogy minden lehető elkövetnek a kulturális javak védelmére;

a következő rendelkezésekben állapodtak meg:

I. FEJEZET

A védelemre vonatkozó általános szabályok

1. Cikk

A kulturális javak meghatározása

A jelen Egyezmény szempontjából kulturális javaknak tekintendők eredetre és tulajdonosra való tekintet nélkül:

a) a népek kulturális örökségére nézve nagy jelentőségű ingó vagy ingatlan javak, amilyenek az építészeti, művészeti vagy történeti emlékek, egyháziak, vagy világiak, a régészeti lelőhelyek, oly épülecsoportok, amelyeknek meglévő összességéhez történeti vagy művészeti érdek fűződik, művészeti alkotások, kéziratok, könyvek és más művészeti, történeti vagy régészeti érdekű tárgyak, mint tudományos gyűjtemények, jelentős könyvgyűjtemények, levéltárak, vagy a fent meghatározott javak utánképzései;

b) azok az épületek, amelyek főképpen és ténylegesen az *a)* bekezdésben meghatározott ingó kulturális javak megőrzésére vagy kiállítására szolgálnak, amilyenek a múzeumok, a nagy könyvtárak, a levéltárat őrző helyek, valamint az *a)* bekezdésben meghatározott ingó kulturális javaknak fegyveres összeütközés esetén való elrejtésére szolgáló óvóhelyek;

c) az *a)* és *b)* bekezdésben meghatározott kulturális javak nagyobb számát befogadó, „műemlék központnak” nevezett központok.

2. Cikk

A kulturális javak védelme

A jelen Egyezmény szempontjából a kulturális javak védelme ezeknek a javaknak oltalmazását és kímélését jelenti.

3. Cikk

A kulturális javak oltalmazása

A Magas Szerződő Felek kötelezik magukat, hogy még béke idején előkészítik a saját területükön levő kulturális javaknak a fegyveres összeütközés előrelátható behatásaival szemben való oltalmazását azáltal, hogy az ebből a célból megfelelő rendszabályokat foganatosítanak.

4. Cikk

A kulturális javak kímélése

1. A Magas Szerződő Felek kötelezik magukat, hogy mind a saját területükön, mind a más Magas Szerződő Felek területén levő kulturális javakat megkímélik azáltal, hogy megtiltják a védelem alatt álló javaknak, valamint azok közvetlen környékének oly célokra való felhasználását, amely ezeket a javakat fegyveres összeütközés esetén megsemmisülésnek vagy megrongálódásnak tehetné ki és ezekkel a javakkal szemben minden ellenséges cselekménytől tartózkodnak.

2. A jelen cikk 1. pontjában meghatározott kötelezettségektől eltérni csak abban az esetben lehet, ha az eltérést elháríthatatlan katonai szükségesség követeli meg.

3. A Magas Szerződő Felek ezenfelül kötelezik magukat, hogy megtiltanak, megelőznek és szükség esetén megszüntetnek a kulturális javak ellen irányuló minden lopást, fosztogatást, valamint bármilyen alakban megnyilvánuló eltulajdonítást, továbbá ezen javak ellen irányuló minden rongáló tevékenységet. Ugyancsak tartózkodni fognak a más Magas Szerződő Fél területén levő ingó kulturális javak igénybevételétől.

4. A Magas Szerződő Felek a kulturális javakkal szemben minden megtorló rendszabálytól tartózkodni fognak.

5. A Magas Szerződő Felek a jelen Cikkben megállapított kötelezettségek alól valamely más Magas Szerződő Féllel szemben nem mentesíthetik magukat azzal az indokolással, hogy az utóbbi nem fogantatosította a 3. Cikkben a kulturális javak oltalmazására vonatkozólag előírt rendszabályokat.

5. Cikk

Megszállás

1. A más Magas Szerződő Fél területét egészben vagy részben megszálló Magas Szerződő Felek kötelesek, amilyen mértékben az lehetséges támogatni a megszállott terület illetékes belföldi hatóságának a kulturális javak oltalmazására és fenntartására irányuló erőfeszítéseit.

2. Ha a megszállott területen levő és a hadműveletek által megrongált kulturális javak fenntartása céljából sürgős intézkedésre van szükség és az illetékes belföldi hatóságoknak nincs módjában azt megtenni, úgy a fenntartáshoz legszükségesebb intézkedéseket, amennyire lehetséges, a belföldi hatóságokkal való szoros együttműködésben a megszálló Hatalom fogantatosítja.

3. Mindegyik Magas Szerződő Fél, amelynek kormányát valamely ellenállási mozgalom tagjai törvényes kormányuknak tekintik, lehetőség szerint felhívja ezeknek figyelmét az Egyezménynek a kulturális javak megkímélésére vonatkozó rendelkezéseire.

6. Cikk

A kulturális javak megjelölése

A kulturális javakat a 16. Cikk rendelkezéseinek megfelelően az azonosításukat megkönnyítő ismertető jelvényvel lehet ellátni.

7. Cikk

Katonai természetű rendszabályok

1. A Magas Szerződő Felek kötelezik magukat arra, hogy a csapataik által használt szabályzatokba vagy utasításokba már béke idején a jelen Egyezmény betartásának biztosítására alkalmas rendelkezéseket vesznek fel, továbbá arra, hogy fegyveres erők személyzetét már béke idején valamennyi nép kultúrája és kulturális javai tisztelésének szellemében oktadják.

2. A Magas Szerződő Felek kötelezik magukat, hogy fegyveres erők keretében már béke idején oly szolgálatot vagy szakszemélyzetet készítenek elő, vagy állítanak fel, amelynek feladata a kulturális javak kímélésére való felügyelet és ezeknek a javaknak oltalmazásával megbízott polgári hatóságokkal való együttműködés.

II. FEJEZET

A különleges védelemről

8. Cikk

A különleges védelem engedélyezése

1. Korlátolt számban különleges védelem alá helyezhetők az ingó kulturális javaknak fegyveres összeütközés esetén való elrejtésére szolgáló óvóhelyek, műemlékközpontok és más, igen nagyjelentőségű ingatlan kulturális javak azzal a feltétellel, hogy:

a) megfelelő távolságra vannak a nagy ipari központoktól és minden fontos katonai berendezéstől, amely érzékeny pontot képez, mint például repülőtér, rádióadó állomás, a honvédelem részére dolgozó intézmény, bizonyos fontosságú kikötő vagy vasútállomás vagy közlekedési főútvonal;

b) nem használják katonai célra.

2. Az ingó kulturális javak óvóhelye elhelyezésére való tekintet nélkül különleges védelem alá helyezhető abban az esetben, ha oly módon van megépítve, hogy a bombázás minden valószínűség szerint nem okozhat kárt benne.

3. A műemlékközpontot katonai célokra használnak kell tekinteni, ha azt - akár átmenetileg is - katonai személyek elhelyezésére vagy hadianyag tárolására veszik igénybe. Ugyanez vonatkozik arra az esetre is, ha a műemlékközpontban a hadműveletekkel közvetlen összeköttetésben álló tevékenység, katonai személyek beszállásolása vagy hadianyag előállításuk folyik.

4. Nem tekinthető katonai célra használatnak az 1. pontban felsorolt kulturális javaknak ezzel a feladattal megbízott fegyveres őrökkel való felügyelete, vagy a közrendnek rendes körülmények közötti fenntartásával megbízott rendőri erőknek a kulturális javak közelében való jelenléte.

5. Ha az 1. pontban felsorolt kulturális javak valamelyike annak a pontnak értelmében vett jelentős katonai berendezés mellett fekszik, azt szintén különleges védelem alá lehet helyezni, ha az eziránti kérelmet előterjesztő Magas Szerződő Fél kötelezettséget vállal arra nézve, hogy fegyveres összeütközés esetén ezt a berendezést semmiképpen sem fogja felhasználni, nevezetesen kikötő, pályaudvar, vagy repülőtér esetében azt minden forgalomból kivonja. Ebben az esetben a forgalom átirányítását még béke idején meg kell szervezni.

6. Különleges védelem illeti a „különleges védelem alatt álló kulturális javak nemzetközi jegyzékébe” felvett kulturális javakat. Ebbe a jegyzékbe való felvétel csak a jelen Egyezmény rendelkezéseivel összhangban és a Végrehajtási Szabályzatban megállapított feltételeknek megfelelően történhet.

9. Cikk

A különleges védelem alatt álló kulturális javak mentessége

A Magas Szerződő Felek kötelezik magukat, hogy biztosítják a különleges védelem alatt álló kulturális javak mentességét azáltal, hogy a nemzetközi jegyzékbe való felvételüktől kezdődően minden azok ellen irányuló ellenséges cselekménytől tartózkodnak, valamint attól is, hogy ezeket a javakat vagy környezetüket - a 8. Cikk 5. pontjában megjelölt eset kivételével - bármilyen katonai célra felhasználják.

10. Cikk

Megjelölés és ellenőrzés

A fegyveres összeütközés folyamán a különleges védelem alatt álló kulturális javakat a 16. Cikkben meghatározott ismertető jelvényvel kell ellátni és a Végrehajtási Szabályzatban megállapított nemzetközi jellegű ellenőrzés számára hozzáférhetővé kell tenni.

11. Cikk

A mentesség feloldása

1. Ha valamely Magas Szerződő Fél a különleges védelem alatt álló kulturális javak egyike tekintetében a 9. Cikk értelmében vállalt kötelezettségét megsérti, az ellenfél - amíg a jogsértés tart - fel van oldva az illető műemlék mentessége biztosításának kötelezettsége alól. Mindazonáltal, valahányszor erre lehetőség van, előzetes felszólítást intéz a jogsértésnek ésszerű határidőn belül való megszüntetése iránt.

2. A jelen cikk 1. pontjában megállapított esettől eltekintve a különleges védelem alatt álló kulturális javak mentességét csak az elkerülhetetlen katonai szükségesség kivételes esetében lehet feloldani és csak addig, amíg ez a szükségesség fennáll. Ezt csak a hadosztállyal egyenlő vagy annál jelentősebb alakulat parancsnoka állapíthatja meg. Minden oly esetben, amelyben a körülmények megengedik, a mentesség feloldásáról szóló döntést előzetesen megfelelően közölni kell az ellenféllel.

3. A mentességet feloldó Félnek erről a kulturális javaknak a Végrehajtási Szabályzattal létesített Főbiztosát a lehető legrövidebb időn belül írásban és az indokok megjelölésével tájékoztatni kell.

III. FEJEZET

A kulturális javak szállításáról

12. Cikk

Különleges védelem alatti szállítás

1. Kizárólag kulturális javaknak akár valamely területen belül, akár az egyik területről a másik területre történő rendeltetéssel való átszállítására használt szállítmány az érdekelt Magas Szerződő Fél kérelmére a Végrehajtási Szabályzatban megállapított feltételek mellett különleges védelem alá helyezhető.

2. A különleges védelem alatti szállítás a Végrehajtási Szabályzatban megállapított nemzetközi jellegű felügyelet mellett bonyolódik le és a szállítmányt a 16. Cikkben meghatározott ismertető jelvényvel lehet ellátni.

3. A Magas Szerződő Felek a különleges védelem alatt álló szállítmánnyal szemben minden ellenséges cselekménytől tartózkodni fognak.

13. Cikk

Szállítás sürgős esetben

1. Ha valamelyik Magas Szerződő Fél elbírálása szerint bizonyos kulturális javak biztonsága azoknak átszállítását teszi szükségessé és pedig olyan sürgősséggel, hogy amellet a 12. Cikkben megállapított eljárás nem folytatható le, nevezetesen valamely fegyveres összeütközés bekövetkezésekor a szállítmányt a 16. Cikkben meghatározott ismertető jelvényvel lehet ellátni, feltéve, hogy a 12. Cikk alapján nem kérték a szállítmány mentességét és a kérelmet nem utasították el. A szállítást, amennyiben lehetséges, az ellenféllel közölni kell. Más állam területe felé irányuló szállítmányt semmiképpen sem lehet ismertető jelvényvel ellátni, ha a mentességet kifejezetten nem engedélyezték.

2. A Magas Szerződő Felek, amilyen mértékben lehetséges, megteszik a jelen cikk 1. pontjának rendelkezései alá eső és ismertető jelvényvel ellátott szállítmányoknak az ellenük irányuló ellenséges cselekményekkel szemben való védelmére szükséges óvintézkedéseket.

14. Cikk

A zárolás, elkobzás és zsákmányolás alóli mentesség

1. A zárolás, elkobzás és zsákmányolás alól mentességet élveznek:

- a) a 12. vagy a 13. cikkben megállapított védelmet élvező kulturális javak;
- b) a kizárólag ezen javak szállítására rendelt szállítóeszközök.

2. A jelen Cikk rendelkezései semmiben sem korlátozzák a szemle és az ellenőrzés jogát.

IV. FEJEZET

A személyzetről

15. Cikk

Személyzet

A kulturális javak védelmére rendelt személyzetet, a biztonság követelményeivel összeegyeztethető mértékben, ezeknek a javaknak érdekében kivételes bánásmódban kell részesíteni és, ha az ellenfél hatalmába kerül, biztosítani kell feladatának teljesítését feltéve hogy a gondozására bízott kulturális javak szintén az ellenfél hatalmába kerülnek.

V. FEJEZET

Az ismertető jelvényről

16. Cikk

Az Egyezmény jelvénye

Az Egyezmény ismertető jelvénye alul hegyesedő, haránt váltakozó élénk kék és fehér mezőkre osztott pajzs (egy élénk kék négyzetből formálva, melynek egyik sarka egybeesik a pajzs hegyével, a négyzet felett élénk kék háromszög; ezeket mindkét oldalról egy-egy fehér háromszög határolja).

2. A jelvényt a 17. Cikkben megállapított feltételek mellett vagy külön vagy háromszög alakban hármásával (egy jelvény alul) kell alkalmazni.

17. Cikk

A jelvény használata

1. Az ismertető jelvényt hármásával csak az alábbi esetekben lehet felhasználni:
 - a) a különleges védelem alatt álló kulturális javak,
 - b) a 12. és 13. Cikkben előírt feltételek mellett a kulturális javak szállítmányának,
 - c) a Végrehajtási Szabályzatban előírt feltételek mellett a rögtönzött óvóhelyek megjelölésére.
2. Az ismertető jelvényt csak az alábbi esetekben lehet felhasználni:
 - a) a különleges védelem alatt nem álló kulturális javak,
 - b) a Végrehajtási Szabályzatnak megfelelő módon az ellenőrzési feladatokkal megbízott személyek,
 - c) a kulturális javak védelmére rendelt személyzet,
 - d) a Végrehajtási Szabályzatban előírt személyazonossági igazolványok megjelölésére.
3. A fegyveres összeütközés bekövetkezésétől fogva tilos az ismertető jelvénynek a jelen cikk előző pontjaiban említett eseteken kívül való használata, vagy az ismertető jelvényhez hasonló jelvénynek bármely célra való felhasználása.
4. Az ismertető jelvényt ingatlan kulturális javakon csak az illető Magas Szerződő Fél illetékes hatóságának kellően keltezett és aláírt jóváhagyásával egyidejűleg lehet elhelyezni.

VI. FEJEZET

Az Egyezmény alkalmazási köre

18. Cikk

Az Egyezmény alkalmazása

1. A jelen Egyezményt, azoktól a rendelkezésektől eltekintve, amelyek már béke idején hatályosak, két vagy több Magas Szerződő Fél között bekövetkező nyílt háború vagy bármely más fegyveres összeütközés esetében kell alkalmazni, még ha a hadiállapotot egy vagy több Fél nem is ismeri el.

2. Az Egyezményt ugyancsak alkalmazni kell valamely Magas Szerződő Fél területe egészének vagy egy részének megszállása estében, még akkor is, ha a megszállás nem ütközik semmiféle katonai ellenállásba.

3. Ha az összeütköző Hatalmak egyike nem tagja a jelen Egyezménynek, az abban részes Hatalmak egymásközötti viszonyában az Egyezmény változatlanul kötelező marad. Nemkülönbön kötelező az Egyezmény a nem részes Hatalommal való viszonylatban is, ha az kijelenti, hogy elfogadja az Egyezmény rendelkezéseit, annyiban, amennyiben tényleg alkalmazza azokat.

19. Cikk

Nem nemzetközi jellegű összeütközés

1. Valamely Magas Szerződő Fél területén keletkező, nem nemzetközi jellegű fegyveres összeütközés esetén az összeütköző felek mindegyike köteles alkalmazni a jelen Egyezménynek legalábbis a kulturális javak kímélésére vonatkozó rendelkezéseit.

2. Az összeütköző Feleknek arra kell törekedniök, hogy külön megegyezések útján a jelen Egyezmény egyéb rendelkezései is egészben vagy részben hatályba lépjenek.

3. Az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete felajánlhatja szolgálatait az összeütközésben szereplő feleknek.

4. Az előző rendelkezések alkalmazása semmiben sem érinti az összeütköző Felek jogi helyzetét.

VII. FEJEZET

Az Egyezmény végrehajtásáról

20. Cikk

Végrehajtási Szabályzat

A jelen Egyezmény alkalmazásának módozatait az Egyezmény kiegészítő részét képező Végrehajtási Szabályzat állapítja meg.

21. Cikk

Védő hatalmak

A jelen Egyezményt és a Végrehajtási Szabályzatot az összeütköző Felek érdekeinek oltalmazásával megbízott Védőhatalmak közreműködésével kell alkalmazni.

22. Cikk

Egyeztető eljárás

1. A Védőhatalmak minden olyan esetben felajánlják jó szolgálataikat, amelyben azt a kulturális javak érdekében hasznosnak találják, nevezetesen, ha az összeütköző Felek álláspontja eltérő a jelen Egyezmény vagy a Végrehajtási Szabályzat rendelkezéseinek alkalmazása vagy értelmezése tekintetében.

2. Ebből a célból mindegyik Védőhatalom, akár valamelyik Félnek vagy az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete Főigazgatójának felkérésére, akár saját elhatározásából javasolhatja az összeütköző Feleknek, hogy kiküldötteik, különösen pedig a kulturális javak védelmével megbízott hatóságok képviselői, esetleg alkalmasnak mutakozó semleges területen jöjjenek össze. Az összeütköző Felek kötelesek az összejövetelre vonatkozóan hozzájuk intézett felhívásnak eleget tenni. A Védőhatalmak a Felek hozzájárulását fogják kérni ahhoz, hogy ezen az összejövetelen valamely semleges Hatalom állampolgára, vagy az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének Főigazgatója által ajánlott személy elnöki minőségben részt vegyen.

23. Cikk

Az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének közreműködése

1. A Magas Szerződő Felek a kulturális javak védelmének megszervezésével vagy a jelen Egyezmény és a Végrehajtási Szabályzat alkalmazásával kapcsolatos minden egyéb kérdésben az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének technikai közreműködését kérhetik. A Szervezet a közreműködést saját munkatervének és lehetőségeinek keretei között állapítja meg.

2. A Szervezet jogosult a közreműködés tekintetében saját kezdeményezéséből javaslatokat tenni a Magas Szerződő Feleknek.

24. Cikk

Külön megállapodások

1. A Magas Szerződő Felek külön megállapodást köthetnek minden olyan kérdés tekintetében, amelynek különleges szabályozását célszerűnek tartják.

2. Nem köthető oly megállapodás, amely a kulturális javaknak és az azok védelmére rendelt személyzetnek a jelen Egyezményben biztosított védelmét csökkenti.

25. Cikk

Az Egyezmény terjesztése

A Magas Szerződő Felek kötelezettséget vállalnak a jelen Egyezmény és a Végrehajtási Szabályzat szövegének saját országukban mind béke, mind fegyveres összeütközés idején a lehető legszélesebb körben való terjesztésére. Kötelezik magukat nevezetesen arra, hogy tanulmányozását beiktatják a katonai, és ha lehetséges, a polgári oktatási tervbe oly módon, hogy azoknak alapelveit az egész népesség, de különösen a fegyveres erők és a kulturális javak védelmére rendelt személyzet megismerhesse.

26. Cikk

Fordítások és jelentések

1. A Magas Szerződő Felek az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének Főigazgatója útján közlik egymással a jelen Egyezmény és a Végrehajtási Szabályzat hivatalos fordítását.

2. Ezenfelül legalább négy évenként jelentést tesznek a Főigazgatónak, amely a jelen Egyezmény és a Végrehajtási Szabályzat alkalmazása céljából illetékes szerveik által foganatosított, előkészített vagy tervbevett rendszabályokról adja meg az alkalmasnak ítélt tájékoztatást.

27. Cikk

Értekezletek

1. Az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének Főigazgatója a Végrehajtó Tanács jóváhagyásával összehívhatja a Magas Szerződő Felek értekezletét. Köteles összehívni az értekezletet, ha azt a Magas Szerződő Felek legalább egyötödrésze kívánja.

2. Az értekezlet hatáskörébe tartozik a jelen Egyezményben és a Végrehajtási Szabályzatban megállapított egyéb ügykörének sérelme nélkül az Egyezmény és a Végrehajtási Szabályzat alkalmazására vonatkozó kérdések tanulmányozása és ezzel kapcsolatos ajánlások kidolgozása.

3. Az értekezlet ezenfelül a 39. Cikkben foglalt rendelkezéseknek megfelelően eljárhat az Egyezmény és a Végrehajtási Szabályzat módosítása tekintetében is, ha a Magas Szerződő Felek többsége képviselteti magát.

28. Cikk

Büntető rendelkezések

A Magas Szerződő Felek kötelezettséget vállalnak arra nézve, hogy saját büntető jogrendszerük keretében minden intézkedést megtesznek annak érdekében, hogy a jelen Egyezményt megsértő, vgy annak megsértését elrendelő személyeket, állampolgárságukra való tekintet nélkül, kinyomozzák és büntető vagy fegyelmi úton megbüntessék.

Záró rendelkezések

29. Cikk

Az Egyezmény nyelve

1. A jelen Egyezmény angol, francia, orosz és spanyol nyelven készült, mind a négy szöveg egyenlően hiteles.

2. Az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete Közgyűlésének egyéb hivatalos nyelvein is fordításokat fog készíttetni.

30. Cikk

Aláírás

A jelen Egyezmény az 1954. május 14-i keltezését viseli és 1954. december 31-i időpontig aláírásra nyitva áll a Hágában, 1954. április 21-től 1954. május 14-ig tartott értekezletre meghívott valamennyi Állam részére.

31. Cikk

Megerősítés

1. A jelen Egyezmény megerősítése iránt az aláíró Államoknak saját alkotmányuknak megfelelő eljárást kell lefolytatniuk.

2. A megerősítő okiratokat az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete Főigazgatójánál kell letenni.

32. Cikk

Csatlakozás

A jelen Egyezményhez hatálybalépésének napjától fogva csatlakozhatnak a 30. Cikkben említett, nem aláíró Államok, valamint az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének Végrehajtó Tanácsa által csatlakozásra felhívott más Államok.

A csatlakozás az erre vonatkozó okiratnak az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete Főigazgatójánál való letétele útján történik.

33. Cikk

Hatálybalépés

1. A jelen Egyezmény öt megerősítő okirat letételétől számított három hónap múlva lép hatályba.
2. Ezt követően mindegyik Magas Szerződő Félre nézve megerősítő vagy csatlakozási okiratának letételétől számított három hónap múlva lép hatályba.
3. A 18. és 19. Cikkben meghatározott helyzet bekövetkezése esetén az összeütköző Felek részéről az ellenségeskedések vagy a megszállás kezdete előtt történt megerősítés vagy csatlakozás azonnal hatályba lép. Ezekben az esetekben az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének Főigazgatója a 38. Cikkben előírt közléseket a leggyorsabb módon foganatosítja.

34. Cikk

Tényleges alkalmazás

1. Az Egyezményben részt vevő Államok a hatálybalépés időpontjától számított hat hónapon belül megteszik a maguk részéről az Egyezmény tényleges alkalmazásához szükséges intézkedéseket.
2. Azon Államok részére, amelyek megerősítő vagy csatlakozási okirataikat az Egyezmény hatálybalépése után teszik le, ez a hathónapi idő a megerősítő vagy a csatlakozási okirat letételétől számít.

35. Cikk

Az Egyezmény területi hatálya

Mindegyik Magas Szerződő Fél akár a megerősítés vagy csatlakozás időpontjában, akár bármely későbbi időpontban az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos vagy Kulturális Szervezetének Főigazgatójához címzett közlésben kijelentheti, hogy a jelen Egyezmény hatálya azon területek közül, amelyek külügyeinek viteléről gondoskodik, valamennyire vagy melyekre terjed ki. Az említett közlés beérkezésétől számított három hónap elteltével válik hatályossá.

36. Cikk

A korábbi Egyezményekhez való viszony

1. Azon Hatalmak közötti viszonylatban, amelyek a szárazföldi háború törvényeiről és szokásairól szóló hágai IV. egyezménynek és a tengeri haderővel háború idejében való bombázásról szóló hágai IX. egyezménynek akár 1899. július 29-én, akár 1907. október 18-án aláírt alakjában tagjai, s egyben a jelen Egyezménynek is tagjai, a jelen Egyezmény kiegészíti a fent említett IX. egyezményt, valamint a IV. egyezményhez mellékelt szabályzatot és a jelen Egyezmény 16. Cikkében meghatározott jelvény a fent említett IX. egyezmény 5. Cikkében megállapított jelvény helyébe lép mindazokban az esetekben, amelyekben a jelen Egyezmény és a Végrehajtási Szabályzat ennek az ismertető jelvénynek a használatát írják elő.
2. Azon Hatalmak közötti viszonylatban, amelyek a művészeti és tudományos intézmények, valamint a történeti emlékek védelmére vonatkozóan Washingtonban, 1935. április 25-én aláírt Szerződés (Roerich szerződés) tagjai s egyben a jelen Egyezménynek is tagjai, a jelen Egyezmény kiegészíti a Roerich szerződést és a jelen Egyezmény 16. Cikkében meghatározott jelvény a szerződés III. Cikkében megállapított lobogó helyébe lép mindazokban az

esetekben, amelyekben a jelen Egyezmény és a Végrehajtási Szabályzat ennek az ismertető jelvénynek a használatát írják elő.

37. Cikk

Felmondás

1. Mindegyik Magas Szerződő Fél felmondhatja a jelen Egyezményt mind saját nevében, mind pedig valamennyi oly terület nevében, amelyek külügyeinek viteléről gondoskodik.

2. A felmondást az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének Főigazgatójánál letett irattal kell bejelenteni.

3. A felmondás az azt bejelentő irat vételétől számított egy év elteltével válik hatályossá. Mindazonáltal, ha az év leteltének időpontjában a felmondó Fél fegyveres összeütközésben áll, a felmondás hatálybalépése az ellenségeskedések befejezéséig és mindenesetre a kulturális javak hazaszállításával kapcsolatos műveletek befejezéséig függőben marad.

38. Cikk

Közlések

Az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének Főigazgatója a 31., 32. és 39. Cikkben említett megerősítésre, csatlakozásra és elfogadásra vonatkozó összes okiratokról éppúgy, mint a 35., 37. és 39. Cikk alapján történő közlésekről és felmondásokról értesíti a 30. és 32. Cikkben említett Államokat, valamint az Egyesült Nemzetek Szervezetét.

39. Cikk

Az Egyezmény és a Végrehajtási Szabályzat módosítása

1. Mindegyik Magas Szerződő Fél javasolhatja a jelen Egyezmény és a Végrehajtási Szabályzat módosítását. A módosításra irányuló javaslatokat az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének Főigazgatójával kell közölni, aki a javaslatok szövegét az összes Magas Szerződő Feleknek megküldi azzal a kéréssel, hogy négy hónapon belül közöljék az alábbiakra vonatkozó álláspontjukat:

- a) a javasolt módosítás céljából értekezlet összehívását kívánják-e;
- b) a javasolt módosításnak értekezlet összeülése nélküli elfogadása mellett vannak-e;
- c) a javasolt módosításnak értekezlet összehívása nélküli elvetése mellett vannak-e?

2. A Főigazgató az 1. pont alkalmazása körében kapott válaszokat valamennyi Magas Szerződő Féllel közli.

3. Ha valamennyi Magas Szerződő Fél, amely az előirt időn belül közölte álláspontját az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének Főigazgatójával, az 1. pont b) bekezdésének megfelelően arról értesíti a Főigazgatót, hogy véleménye szerint a módosítást értekezlet összeülése nélkül el kell fogadni, döntésüket a Főigazgató a 38. Cikk rendelkezéseinek megfelelően közölni fogja. A módosítás valamennyi Magas Szerződő Féllel szemben ettől a közléstől számított 90 nap elteltével lép hatályba.

4. A Főigazgató a Magas Szerződő Feleket értekezletre hívja össze, ha a Magas Szerződő Felek egyharmadrésznél többen fejezik ki ez irányú kívánságukat.

5. Az Egyezménynek vagy a Végrehajtási Szabályzatnak az előző pontban előirt eljárás útján történt módosításai csak abban az esetben lépnek hatályba, ha azokhoz az értekezleten képviselt Magas Szerződő Felek egyhangúan hozzájárultak és azokat mindegyik Magas Szerződő Fél elfogadta.

6. Az Egyezménynek vagy a Végrehajtási Szabályzatnak a 4. és 5. pontban előirt értekezleten létrejött módosításait a Magas Szerződő Felek alakoszerű okiratnak az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete Főigazgatójánál való letétele útján fogadják el.

7. A jelen Egyezmény vagy a Végrehajtási Szabályzat módosításainak hatálybalépése után csupán az Egyezménynek vagy a Végrehajtási Szabályzatnak ekként módosított szövegét lehet megerősíteni és csak ahhoz lehet csatlakozni.

40. Cikk

Beiktatás

A jelen Egyezményt az Egyesült Nemzetek Alapokmánya 102. Cikkével összhangban az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete Főigazgatójának kérelmére az Egyesült Nemzetek Titkárságán be kell iktatni.

Ennek hitelül a megfelelően meghatalmazott alulírottak aláírták a jelen Egyezményt.

Készült Hágában, az 1954. évi május hó 14-én egyetlen példányban, amelyet az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének irattárában kell elhelyezni s amelynek hitelesített másolatát a 30. és a 32. Cikkekben említett valamennyi Államnak, továbbá az Egyesült Nemzetek Szervezetének meg kell küldeni.

A kulturális javaknak fegyveres összeütközés esetén való védelméről szóló Egyezmény Végrehajtási Szabályzata

I. FEJEZET

Az ellenőrzésről

1. Cikk

A személyek nemzetközi névjegyzéke

Az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének Főigazgatója az Egyezmény hatálybalépése után nemzetközi névjegyzéket készít a Magas Szerződő Felek által a kulturális javak Főbiztosa teendőinek ellátására alkalmasként kijelölt személyekről. Ezt a névjegyzéket az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete Főigazgatójának kezdeményezésére a Magas Szerződő Felek által előterjesztett kívánságokhoz képest időnként felül kell vizsgálni.

2. Cikk

Az ellenőrzés megszervezése

Amikor valamelyik Magas Szerződő Fél olyan fegyveres összeütközésbe kerül, amelyre az Egyezmény 18. Cikkének rendelkezéseit alkalmazni kell:

a) meghatalmazottat nevez ki a saját területén levő kulturális javak védelmére; ha más területet száll meg, köteles külön meghatalmazottat kinevezni az ott levő kulturális javak védelmére;

b) mindegyik Fél Védőhatalma, az alábbi 3. Cikk rendelkezéseinek megfelelően küldötteket nevez ki ezzel a Magas Szerződő Féllel ellenséges valamennyi Félhez;

c) az ilyen Magas Szerződő Fél mellé az alábbi 4. Cikk rendelkezései értelmében ki kell nevezni a kulturális javak Főbiztosát.

3. Cikk

A Védőhatalmak megbízottainak kijelölése

A Védőhatalom küldötteit diplomáciai vagy konzuli személyzetének tagjai közül jelöli ki, vagy annak a Félnek hozzájárulásával, amely mellett a megbízott feladatát el fogja látni, egyéb személyek köréből is.

4. Cikk

A Főbiztos kijelölése

1. A kulturális javak Főbiztosát az a Fél, amely mellett feladatát el fogja látni és az ellenfelek Védőhatalmai a személyek nemzetközi névjegyzékéből közös megegyezéssel választják ki.

2. Ha a Felek ez irányú tárgyalásaik megkezdésétől számított három héten belül nem jutnak megegyezésre, a Nemzetközi Bíróság Elnökét kéri fel a Főbiztos kijelölésére, aki azonban működését csak azon Fél hozzájárulása után kezdheti meg, amely mellett feladatát el fogja látni.

5. Cikk

A küldöttek hatásköre

A Védőhatalmak küldöttei, ha az Egyezmény megsértését állapítják meg, úgy annak a Félnek hozzájárulásával, amely mellett feladatukat ellátják, kivizsgálják a sértő cselekmény létrejöttének körülményeit és annak megszüntetése érdekében a helyszínen megfelelő eljárást foganatosítanak, szükség esetén pedig a Főbiztoshoz fordulnak. A megbízottak tevékenységükről a Főbiztos folyamatosan tájékoztatják.

6. Cikk

A Főbiztos hatásköre

1. A kulturális javak Főbiztosa annak a Félnek képviselőjével, amely mellett feladatát ellátja, valamint az érdekelt megbízottakkal letárgyalja az Egyezmény alkalmazására vonatkozó oly kérdéseket, amelyeket eléje terjesztettek.

2. A jelen Szabályzatban meghatározott esetekben döntési és kinevezési jogköre van.

3. Azon Fél hozzájárulásával, amely mellett feladatát ellátja, vizsgálatot rendelhet el és azt maga vezetheti.

4. Az összeütköző Feleknél vagy Védőhatalmaiknál megteszi mindazokat a lépéseket, amelyeket az Egyezmény alkalmazása érdekében célravezetőnek tart.

5. Az Egyezmény alkalmazásáról elkészíti a szükséges jelentéseket és közli azokat az érdekelt Felekkel, valamint Védőhatalmaikkal. A jelentések másolatát az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete Főigazgatójának küldi meg, aki az abban foglaltakból csak a technikai adatokat használhatja fel.

6. Védőhatalom hiányában a Főbiztos gyakorolja a Védőhatalomnak az Egyezmény 21. és 22. Cikkeiben meghatározott hatáskörét.

7. Cikk

Felügyelők és szakértők

1. A kulturális javak Főbiztosa, valahányszor a küldöttek kérelmére vagy azok véleményének kikérése után szükségesnek találja, azon Félnek, amely mellett feladatát ellátja, javaslatot tesz a kulturális javak meghatározott feladatát ellátó felügyelőjének kinevezése iránt. A felügyelő csak a Főbiztosnak felelős.

2. Mind a Főbiztos, mind pedig a küldöttek és a felügyelők szakértők segítségét vehetik igénybe, akiknek kinevezése iránt ugyancsak az előző pontban említett Félnek tesznek javaslatot.

8. Cikk

Az ellenőrző feladat ellátása

A kulturális javak Főbiztosa, a Védőhatalmak küldöttei, valamint a felügyelők és a szakértők semmi esetre sem léphetik át megbízatásuk kereteit. Különösen tartoznak ügyelni azon Magas Szerződő Fél biztonságából adódó szükségességekre, amely mellett megbízatásukat teljesítik és minden körülmények között tekintettel kell lenniük a katonai helyzet azon követelményeire, amelyeket az említett Magas Szerződő Fél közöl velük.

9. Cikk

A Védőhatalom helyettesítése

Ha valamelyik összeütköző Fél nem élvezi vagy nem élvezi többé a Védőhatalom támogatását, valamely semleges Államot fel lehet hívni, hogy vállalja a kulturális javak Főbiztosának kijelölésére vonatkozóan a fenti 4. Cikkben előírt eljárásban a Védőhatalomra háruló feladatokat. Az ilyképpen kijelölt Főbiztos esetleg felügyelőket bíz meg a Védőhatalmak küldöttei jelen Szabályzatban meghatározott feladatainak ellátásával.

10. Cikk

Költségek

A kulturális javak Főbiztosának, a felügyelőknek és a szakértőknek díjazása, valamint költségeik megtérítése azt a Felet terheli, amely mellett feladatukat ellátják; a Védőhatalmak küldötteinek díjazása és költségeik megtérítése tekintetében a Védőhatalom azokkal az államokkal állapodik meg, amelyeknek érdekeit a megbízottak képviselik.

II. FEJEZET

A különleges védelemről

11. Cikk

Rögtönzött óvóhelyek

1. Ha valamelyik Magas Szerződő Fél fegyveres összeütközés során bekövetkező, előre nem látott körülmények folytán rögtönzött óvóhely létesítésére kényszerül és azt különleges védelem alá kívánja helyezni, óhaját azonnal közli a mellette működő Főbiztossal.

2. A Főbiztos - ha véleménye szerint a körülmények és az óvóhelyen elhelyezett kulturális javak jelentősége indokolttá teszik - felhatalmazhatja a Magas Szerződő Felet az Egyezmény 16. Cikkében meghatározott ismertető jelvény alkalmazására. Döntését késedelem nélkül közölni tartozik a Védőhatalmak érdekelt küldöttével, akik közül bármelyik 30 napon belül elrendelheti a jelvény azonnali levételét.

3. Ha a küldöttek közölték hozzájárulásukat, vagy ha a 30 napos időköz eltelik anélkül, hogy valamely küldött tiltakozott volna és a rögtönzött óvóhely a Főbiztos véleménye szerint megfelel az Egyezmény 8. Cikkében előírt feltételeknek, a Főbiztos felkéri az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének Főigazgatóját, hogy az óvóhelyet a különleges védelem alatt álló kulturális javak jegyzékébe vezesse be.

12. Cikk

A különleges védelem alatt álló kulturális javak nemzetközi jegyzéke

1. Fel kell fektetni „a különleges védelem alatt álló kulturális javak nemzetközi jegyzékét”.

2. A jegyzék vezetéséről az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének Főigazgatója gondoskodik. A jegyzék másodpéldányait az Egyesült Nemzetek Szervezete Főtitkárának, valamint a Magas Szerződő Feleknek küldi meg.

3. A jegyzék fejezetekre oszlik, melyeknek mindegyike valamelyik Magas Szerződő Félre vonatkozik. Mindegyik fejezet három pontból áll, ezek: óvóhelyek, műemlékközpontok, egyéb ingatlan kulturális javak. Az egyes fejezetekben felveendő adatokat a Főigazgató állapítja meg.

13. Cikk

Felvételi kérelmek

1. Mindegyik Magas Szerződő Fél kérelmet intézhet az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének Főigazgatójához a területén levő egyes óvóhelyeknek, műemlékközpontoknak vagy más ingatlan kulturális javaknak a jegyzékbe való felvétele iránt. Ezekben a kérelmekben meg kell jelölni ezeknek a javaknak a fekvését és bizonyítani kell, hogy a javak megfelelnek az Egyezmény 8. Cikkében előírt feltételeknek.

2. Megszállás esetében a Megszálló Hatalomnak van joga a felvétel iránti kérelem előterjesztésére.

3. Az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Kulturális és Tudományos Szervezetének Főigazgatója mindegyik Magas Szerződő Félnek késedelem nélkül megküldi a felvétel iránti kérelmek másolatait.

14. Cikk

Tiltakozás

1. Mindegyik Magas Szerződő Fél az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének Főigazgatójához intézett levélben tiltakozhat meghatározott kulturális javaknak a jegyzékbe való felvétele ellen. Ennek a levélnek a felvétel iránti kérelem másolata szétküldésének napjától számított négy hónapon belül kell a Főigazgatóhoz megérkeznie.

2. Az ilyen tiltakozást indokolni kell. Egyedül az alábbi indokok hozhatók fel:

a) a szóbanlevő javak nem kulturális javak;

b) az Egyezmény 8. Cikkében előírt feltételek nem forognak fenn.

3. A Főigazgató a tiltakozást tartalmazó levél másolatát késedelem nélkül megküldi a Magas Szerződő Feleknek. Megfelelő esetben kikéri az Emlékek, művészeti és történeti helyek, valamint régészeti lelőhelyek nemzetközi bizottságának, valamint, ha szükségesnek tartja, bármely más, megfelelő szakértelemmel rendelkező szervezet vagy személy véleményét.

4. A Főigazgató, vagy az a Magas Szerződő Fél, amely a jegyzékbe való felvételt kérte, a felvétel ellen tiltakozó Magas Szerződő Feleknél a tiltakozás visszavonása érdekében a megfelelőnek tartott lépéseket mindenkor megteheti.

5. Ha valamelyik Magas Szerződő Fél még béke idején kérte kulturális javaknak a jegyzékbe való felvételét és még a felvétel megtörténte előtt fegyveres összeütközésbe kerül, a Főigazgató ideiglenes hatállyal azonnal felveszi a jegyzékbe a szóbanlevő kulturális javakat, a felvétellel szemben emelt vagy még emelhető tiltakozás megerősítése, visszavonása vagy megsemmisítése függőben marad.

6. Ha a tiltakozást előterjesztő Magas Szerződő Fél a tiltakozás előterjesztését követő hat hónapon belül nem értesíti a Főigazgatót a tiltakozás visszavonásáról, a jegyzékbe való felvételt kérő Magas Szerződő Fél a következő pontban szabályozott választottbírói eljárást veheti igénybe.

7. A választott bíraskodást legkésőbb a tiltakozást tartalmazó levélnek a Főigazgatóhoz való megérkezésétől számított egy éven belül kell kérni. A vitában érdekelt Felek mindegyike egy-egy választott bírót jelöl ki. Abban az esetben, ha a felvétel iránti kérelem ellen egynél több tiltakozás érkezett, a tiltakozó Magas Szerződő Felek együttesen jelölnek ki egy választott bírót. A két választott bírót a jelen Szabályzat I. Cikkében szabályozott nemzetközi névjegyzékbe felvett személyek közül elnököt választ, ha az elnök személyében nem tudnak megegyezni, úgy annak kijelölése végett a Nemzetközi Bíróság elnökéhez fordulnak, aki a kijelölésben nincs szükségképpen a nemzetközi névjegyzékben szereplő személyekhez kötve. Az ily módon megalakult választottbírói eljárást saját maga határozza meg; határozatai ellen fellebbezésnek nincs helye.

8. Vita keletkezése esetén az abban érdekelt mindegyik Magas Szerződő Fél kijelentheti, hogy nem kívánja az előző pontban szabályozott választott bírói eljárást alkalmazni. Ebben az esetben a Főigazgató a tiltakozást a Magas Szerződő Felek döntése alá bocsátja. A tiltakozás csak akkor válik hatályossá, ha a Magas Szerződő Felek a leadott szavazatok kétharmad többségével mellette döntenek. A szavazás írásban történik, kivéve, ha az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének Főigazgatója az Egyezmény 27. Cikkében biztosított hatáskörében elengedhetetlennek tartja az értekezlet összehívását és intézkedik az összehívás iránt. Ha a Főigazgató az írásbeli szavazás mellett dönt, felhívja a Magas Szerződő Feleket, hogy szavazatukat az eziránti megkereséstől számított hat hónapon belül lepecsételt borítékban juttassák el hozzá.

15. Cikk

A jegyzékbe való felvétel

1. Az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének Főigazgatója sorszámozva jegyzékbe véteti az összes kulturális javakat, amelyeknek felvételét kérték, ha a kérelemmel szemben a 14. Cikk 1. pontjában megállapított határidőben nem jelentettek be tiltakozást.

2. Abban az esetben, ha tiltakozást jelentettek be, a Főigazgató - a 14. Cikk 5. pontjában említett eset kivételével - nem intézkedik a kulturális javaknak a jegyzékbe felvétele iránt, amíg a tiltakozást vagy visszavonták, vagy a 14. Cikk 7. pontjában, vagy ugyanazon cikk 8. pontjában szabályozott eljárás során helybenhagyták.

3. A 11. Cikk 3. pontjában említett esetben a Főigazgató a kulturális javak Főbiztosának kérelme alapján intézkedik a jegyzékbe való felvétel iránt.

4. A Főigazgató a jegyzékbe történt valamennyi felvételtől hiteles másolatot küld az Egyesült Nemzetek Szervezete Főtitkárának, a Magas Szerződő Feleknek és a felvételi kérelmet előterjesztő Fél kívánságára az Egyezmény 30. és 32. Cikkében említett összes Államoknak. A felvétel az elküldéstől számított harminc nap elteltével válik hatályossá.

16. Cikk

Törlés

1. Az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének Főigazgatója a kulturális javakat törölteti a jegyzékből:

a) annak a Magas Szerződő Félnek a kívánságára, amelynek területén a kulturális javak vannak;

b) ha az a Magas Szerződő Fél, amely a jegyzékbe való felvételt kérte, felmondja az Egyezményt és a felmondás hatályba lépett;

c) a 14. Cikk 5. pontjában említett esetben, ha a tiltakozást a 14. Cikk 7. pontjában vagy ugyanezen cikk 8. pontjában szabályozott eljárás során helybenhagyták.

2. A Főigazgató a jegyzékből történt valamennyi törlésről hiteles másolatot küld az Egyesült Nemzetek Főtitkárának és valamennyi Államnak, amely a jegyzékbe történt felvételtől másolatot kapott. A törlés ennek elküldésétől számított harminc nap múlva válik hatályossá.

III. FEJEZET

A kulturális javak szállítása

17. Cikk

A mentesség elnyerése iránti eljárás

1. Az Egyezmény 12. Cikkének 1. pontjában említett kérelmet a kulturális javak Főbiztosához kell intézni. A kérelemnek tartalmaznia kell az előterjesztésére alapul szolgáló indokokat, meg kell jelölni az átszállításra kerülő kulturális javak megközelítő számát és jelentőségét, a javak jelenlegi elhelyezését, a szállítóeszközöket, az útvonalat, a szállításra kitűzött időpontot és minden egyéb lényeges adatot.

2. Ha a Főbiztos - a szükségesnek tartott vélemények beszerzése után - a tervezett átszállítást indokoltnak tartja, az érdekelt Védőhatalmak küldötteinek véleményét kéri ki az átszállítás végrehajtásának módozataira nézve. A véleménykérést követően a szállítmányról tájékoztatja az összeütköző Feleket és az erre vonatkozó közléshez csatolja a szükséges tájékoztatásokat is.

3. A Főbiztos egy vagy több felügyelőt jelöl ki, akik meggyőződnek arról, hogy a szállítmány csupán a kérelemben megjelölt javakat tartalmazza-e, hogy a szállítás a jóváhagyott módozatok szerint bonyolódik-e le, hogy a szállítmányt ellátták-e az ismertető jelvényekkel; hogy a kijelölt felügyelő vagy felügyelők a szállítmányt rendeltetési helyéig kísérik-e.

18. Cikk

Külföldre szállítás

Ha a különleges védelem alatti szállítás más ország területére történik, az Egyezmény 12. Cikkén és a jelen Szabályzat 17. Cikkén kívül a következő rendelkezéseket is alkalmazni kell:

a) A kulturális javakat más Állam területén való elhelyezésük ideje alatt ez az Állam letéteményesként őrzi. Biztosítja ezeknek a javaknak legalább is azt a gondozását, mint amelyet saját, hasonló jelentőségű kulturális javaira fordít.

b) A letéteményes Állam ezeket a javakat csak az összeütközés megszűnése után adja vissza; a visszaszolgáltatásnak az erre irányuló kérelemtől számított hat hónapon belül kell megtörténnie.

c) A kulturális javak a szállítással kapcsolatos műveletek ideje alatt és amíg más Állam területén vannak, mindennemű lefoglalás alól mentesek és azok felett sem a letevő, sem a letéteményes nem rendelkezhet. Mindazonáltal, ha a javak védelme megköveteli, azokat a letéteményes a letevő hozzájárulásával a jelen cikkben megállapított feltételek mellett harmadik Állam területére szállíthatja.

d) A különleges védelem alá helyezés iránti kérelemnek annak kijelentését is tartalmaznia kell, hogy azon Állam, amelynek területére a szállítás irányul, elfogadja a jelen cikk rendelkezéseit.

19. Cikk

Megszállott terület

Ha valamelyik Magas Szerződő Fél területét megszálló másik Magas Szerződő Fél a kulturális javakat a terület valamely más helyén levő óvóhelyre szállíttatja át, anélkül, hogy a Szabályzat 17. Cikkében előírt eljárás követésére módja lenne, az említett átszállítást nem lehet az Egyezmény 4. Cikke értelmében vett eltulajdonításnak tekinteni, ha a kulturális javak Főbiztosa, a rendes őrzőszemélyzet véleményének meghallgatása után írásban igazolja, hogy a szállítást a körülmények tették szükségessé.

IV. FEJEZET

Az ismertető jelvényről

20. Cikk

A jelvény elhelyezése

1. Az ismertető jelvény elhelyezésének módja és láthatóságának foka mindegyik Magas Szerződő Fél illetékes hatóságainak elbírálására tartozik. A jelvényt különösen lobogókon és karszalagokon lehet feltüntetni. Tárgyakra ráfesthető és minden más szükséges módon is ábrázolható.

2. Mindazonáltal, fegyveres összeütközés esetén az Egyezmény 12. és 13. Cikkében említett szállítmányokra a jelvényt nappal mind a földről, mind a levegőből jól látható módon kell elhelyezni, ez azonban nem zárja ki a tökéletesebb megjelölést.

A jelvényt a földről jól látható módon kell elhelyezni:

a) megfelelő szabályos távolságokban a különleges védelem alatt álló műemlékközpont kerületének világos megjelölésére;

b) más különleges védelem alatt álló ingatlan kulturális javak bejáratánál.

21. Cikk

Személyek azonosságának igazolása

1. Az Egyezmény 17. Cikke 2. pontjának b) és c) bekezdésében említett személyek az illetékes hatóság által kiadott, lebélyegzett és az ismertető jelvénnel ellátott karszalagot viselhetik.

2. Az ismertető jelvénnel ellátott különleges személyazonossági igazolványt viselhetnek. Ez az igazolvány legalább az érdekelt családi nevét, utónevét, születésének időpontját, valamint címét vagy rangját és beosztását

tartalmazza. Az igazolványt a tulajdonos fényképével, ezenfelül aláírásával vagy ujjlenyomatával, vagy mindkettővel, valamint az illetékes hatóság szárazbélyegzőjével kell ellátni.

3. A jelen Szabályzat *mellékletében* feltüntetett minták alapján mindegyik Magas Szerződő Fél megállapítja a személyazonossági igazolvány mintáját. A Magas Szerződő Felek az általuk elfogadott igazolvány mintákat egymással közlik. Minden egyes személyazonossági igazolványt lehetőség szerint legalább két példányban kell kiállítani, melyeknek egyikét az igazolványt kiállító Hatalom őrzi.

4. A fent említett személyeket jogos indok nélkül nem szabad megfosztani sem személyazonossági igazolványuktól, sem a karszalag viselésének jogától.

AZ IGAZOLVÁNY ELŐLAPJA

Személyazonossági igazolvány a kulturális javak védelmére kirendelt személyzet részére	
Családi név:	
Utónevek:	
Születési idő:	
Cím vagy rang:	
Beosztás:	
a kulturális javaknak fegyveres összeütközés esetén való védelmére vonatkozóan Hágában, 1954. május 14-én kötött Egyezmény alapján kiállított jelen igazolvány tulajdonosa.	
Az igazolvány kiállításának kelte:	Az igazolvány száma:
.....

AZ IGAZOLVÁNY HÁTTLAPJA

A tulajdonos fényképe	Aláírás vagy ujjlenyomat vagy mindkettő	
Az igazolványt kiállító hatóság szárazbélyegzője		
Termet	Szem	Haj
A személyazonosság megállapítására szolgáló esetleges egyéb adatok:.....		

JEGYZŐKÖNYV

A Magas Szerződő Felek az alábbiakban állapodtak meg:

I.

1. Mindegyik Magas Szerződő Fél kötelezettséget vállal arra, hogy megakadályozza a kulturális javak fegyveres összeütközés esetén való védelmére vonatkozóan Hágában, 1954. május 14-én aláírt Egyezmény 1. Cikkében meghatározott kulturális javaknak az általa fegyveres összeütközés során megszállott területről való kivitelét.

2. Mindegyik Magas Szerződő Fél kötelezettséget vállal arra, hogy zárlat alá helyezi a közvetlenül vagy közvetve valamely megszállott területről eredő és az ő területére behozott kulturális javakat. A zárlat alá helyezés vagy a behozatal alkalmával hivatalból történik, vagy - ennek hiányában - az említett terület hatóságainak kérelmére.

3. Mindegyik Magas Szerződő Fél kötelezettséget vállal arra, hogy az ellenségeskedések befejeztével az előzőleg megszállott terület illetékes hatóságainak visszaadja a nála levő kulturális javakat, ha ezeket a javakat az 1. pontban kifejezett elvvel ellentétesen vitték ki. Ezeket háborús kártalanítás címén sohasem lehet visszatartani.

4. Az a Magas Szerződő Fél, amelynek feladata volt az általa megszállott területről a kulturális javak kivitelének megakadályozása, az előző pont értelmében visszaszolgáltatandó kulturális javak jóhiszemű bírlalóit kártalanítani köteles.

II.

5. A valamely Magas Szerződő Fél területéről származó azokat a kulturális javakat, amelyeket a fegyveres összeütközés veszélyeivel szemben való védelem céljából más Magas Szerződő Fél területén helyeznek el, az ellenségeskedések befejeztével az utóbbi visszaszolgáltatja a származási hely illetékes hatóságának.

III.

6. A jelen Jegyzőkönyv az 1954. május 14-i keltezését viseli és 1954. december 31-i időpontig aláírásra nyitva áll a Hágában, 1954. április 21-től május 14-ig tartott Értekezletre meghívott valamennyi Állam részére.

7. a) A jelen Jegyzőkönyv megerősítése iránt az aláíró Államoknak saját alkotmányuknak megfelelő eljárást kell lefolytatniuk.

b) A megerősítő okiratokat az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetek Főigazgatójánál kell letenni.

8. A jelen Jegyzőkönyvhöz hatálybalépésének napjától fogva csatlakozhatnak a 6. pontban említett nem aláíró Államok, valamint az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének Végrehajtó Tanácsa által csatlakozásra felhívott más Államok. A csatlakozás az erre vonatkozó okiratnak az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete Főigazgatójánál való letétele útján történik.

9. A 6. és 8. pontban említett Államok az aláírás, a megerősítés vagy a csatlakozás időpontjában kijelenthetik, hogy a jelen Jegyzőkönyv I. vagy II. részének rendelkezéseit nem tekintik magukra nézve kötelezőnek.

10. a) A jelen Jegyzőkönyv öt megerősítő okirat letételétől számított három hónap múlva lép hatályba.

b) Ezt követően mindegyik Magas Szerződő Félre nézve megerősítő vagy csatlakozási okiratának letételétől számított három hónap múlva lép hatályba.

c) A kulturális javak fegyveres összeütközés esetén való védelmére vonatkozóan Hágában, 1954. május 14-én aláírt Egyezmény 18. és 19. Cikkeiben meghatározott helyzet bekövetkezése esetén az összeütköző Felek részéről az ellenségeskedések vagy a megszállás kezdete előtt történt megerősítés vagy csatlakozás azonnal hatályba lép. Ezekben az esetekben az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének Főigazgatója a 14. pontban előírt közléseket a leggyorsabb módon foganatosítja.

11. a) A Jegyzőkönyvben részt vevő Államok a hatálybalépés időpontjától számított hat hónapon belül megteszik a Jegyzőkönyv tényleges alkalmazásához szükséges intézkedéseket.

b) Azon államok részére, amelyek megerősítő vagy csatlakozási okirataikat a Jegyzőkönyv hatálybalépése után teszik le, ez a hat hónapi idő a megerősítő vagy a csatlakozási okirat letételétől számít.

12. Mindegyik Magas Szerződő Fél akár a megerősítés vagy a csatlakozás időpontjában, akár bármely későbbi időpontban az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos vagy Kulturális Szervezetének Főigazgatójához címzett közlésben kijelentheti, hogy a jelen Jegyzőkönyv hatálya azon területek közül, amelyek külügyeinek viteléről gondoskodik, valamennyire vagy melyekre terjed ki. Az említett közlés beérkezésétől számított három hónap elteltével válik hatályossá.

13. a) Mindegyik Magas Szerződő Fél felmondhatja a jelen Jegyzőkönyvet mind saját nevében, mind pedig valamennyi oly terület nevében, amelyek külügyeinek viteléről gondoskodnak.

b) A felmondást az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének Főigazgatójánál letett irattal kell bejelenteni.

c) A felmondás az azt bejelentő irat vételétől számított egy év elteltével válik hatályossá. Mindazonáltal, ha ez év leteltének időpontjában a felmondó Fél fegyveres összeütközésben áll, a felmondás hatálybalépése az ellenségeskedések befejezéséig és mindenestre a kulturális javak hazaszállítására irányuló műveletek lebonyolításáig függőben marad.

14. Az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének Főigazgatója a 7., 8. és 15. pontban említett megerősítésre, csatlakozásra és elfogadásra vonatkozó összes okiratokról éppúgy, mint a 12. és 13. pont alapján történő közlésekről és felmondásokról értesíti a 6. és 8. pontban említett Államokat, valamint az Egyesült Nemzetek Szervezetét.

15. a) A jelen Jegyzőkönyvet módosítani lehet, ha a módosítást a Magas Szerződő Felek több mint egyharmad része kéri.

b) Az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének Főigazgatója ebből a célból Értekezletet hív össze.

c) A jelen Jegyzőkönyv módosításai csak abban az esetben lépnek hatályba, ha azokhoz az Értekezleten képviselt Magas Szerződő Felek egyhangúan hozzájárultak és azokat mindegyik Magas Szerződő Fél elfogadta.

d) A jelen Jegyzőkönyvnek a b) és c) bekezdésben említett értekezlet útján történt módosításait a Magas Szerződő Felek alakszerű okiratnak az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete Főigazgatójánál való letétele útján fogadják el.

e) A jelen Jegyzőkönyv módosításának hatálybalépése után csupán a Jegyzőkönyv ekként módosított szövegét lehet megerősíteni és csak ahhoz lehet csatlakozni.

A jelen Jegyzőkönyvet az Egyesült Nemzetek Alapokmánya 102. Cikkével összhangban az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete Főigazgatójának kérelmére az Egyesült Nemzetek Titkárságán be kell iktatni.

Ennek hitelül a megfelelően meghatalmazott alulírottak aláírták a jelen Jegyzőkönyvet.

Készült Hágában, az 1954. évi május hó 14-én angol, francia, orosz és spanyol nyelven, egyetlen példányban, amelyet az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének irattárában kell elhelyezni s melynek hitelesített másolatait a 6. és a 8. pontban említett valamennyi Államnak, továbbá az Egyesült Nemzetek Szervezetének meg kell küldeni.

I. HATÁROZAT

Az Értekezlet kifejezi azt az óhaját, hogy abban az esetben, hogy ha az Alapokmány rendelkezéseinek megfelelően katonai cselekményekre kerül sor, az Egyesült Nemzetek Szervezetének illetékes szervei intézkedjenek aziránt, hogy az e cselekményben részt vevő fegyveres erők részéről az Egyezmény rendelkezéseinek alkalmazása biztosítottassék.

II. HATÁROZAT

Az Értekezlet kifejezi azt az óhaját, hogy a Magas Szerződő Felek mindegyike az Egyezményhez való csatlakozása után a saját alkotmányos és közigazgatási rendszerének keretében haladéktalanul nemzeti tanácsadó bizottságot állítson fel, amely meghatározott számú olyan személyekből áll, mint például a régészeti szolgálat és a múzeumok stb. felelős vezetői, a vezérkar képviselője, a külügyminisztérium képviselője, egy nemzetközi jogi szakértő és két vagy három további tag, akik az Egyezmény által felölelt területen működnek, vagy e téren különös szakértelemmel rendelkeznek.

Ennek a Bizottságnak - amely annak a miniszternek, vagy más felelős vezetőnek a felügyelete alatt működik, akinek az irányítása alá tartozik, a kulturális javak védelmére hivatott belföldi hatóság - a következő feladatai lehetnek:

a) tanácsadás a kormány részére olyan rendszabályok tárgyában, amelyek mind béke, mind fegyveres összeütközés idején az Egyezmény végrehajtásával kapcsolatban törvényhozási, technikai vagy katonai téren szükségesnek mutatkoznak;

b) fegyveres összeütközés keletkezése, vagy annak veszélye esetén közbenjárás saját kormányánál annak érdekében, hogy az Egyezmény rendelkezéseinek megfelelően gondoskodják a saját országában és a más országok területén fekvő kulturális javaknak az ország fegyveres erői részéről való megismerése, tiszteletben tartása és megvédelmzése iránt;

c) a kapcsolat és együttműködés biztosítása - kormányával egyetértőleg - más hasonló nemzeti bizottságokkal és minden illetékes nemzetközi szervvel.

III. HATÁROZAT

Az Értekezlet kifejezi azt az óhaját, hogy az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének Főigazgatója a kulturális javak fegyveres összeütközés esetén való védelméről szóló Egyezmény hatálybalépése után, minél hamarabb összehívja a Magas Szerződő Felek értekezletét.”

3. § Az 1. §-ban említett záróokmány, egyezmény, végrehajtási szabályzat és az értekezlet határozatai a Magyar Népköztársaságra nézve az 1956. évi augusztus 17. napján lépett hatályba. A jegyzőkönyv 1956. évi november hó 16. napján lépett hatályba. Az említett okiratok végrehajtásáról az ügykör szerint érdekelt miniszterekkel egyetértésben a kultúráért felelős miniszter gondoskodik.